

اصول و فنون معلمی

مؤلفین:

فرید - اجوی گنجینه کتاب

(کارشناس علوم تربیتی)

جاوید امامی مهر

(کارشناس علوم تربیتی)

سر شناسه	: حاجوی، فرهاد، ۱۳۷۰ -
عنوان و نام پدیدآور	: اصول و فنون معلمی / مؤلفین فرهاد حاجوی گنجینه کتاب، جاوید امامعلی پور.
مشخصات نشر	: تیریز: بیلاق قلم، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	: ۲۰۸ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۹۸۹۷-۹۱-۹
وضعیت فهرست نویسی: فیپا	
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۱۹۵-۲۰۵
موضوع	: معلمان — اثر بخشی
موضوع	: Teacher effectiveness
موضوع	: کلاسداری
موضوع	: Classroom management
موضوع	: امامعلی پور، جاوید، ۱۳۷۱ -
رده بندی کنگره	: ۱۱۰۷ الف ۲۵/۳ ح LB۱۰۲۵
رده بندی دیویی	: ۳۷۱.۰۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۱۹۹۵۰۱

بیلاق قلم

اصول و فنون معلمی

مؤلفین: فرهاد حاجوی گنجینه کتاب، جاوید امامعلی پور

ناشر: بیلاق قلم

چاپ اول ۱۳۹۷ • ۲۰۸ صفحه • قطع رقی • ۱۰۰۰ جلد

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۸۹۷-۹۱-۹

تیریز- اول خیابان طالقانی، روبروی مصلی، نشر اختر

تلفن: ۰۹۱۴۱۱۶۶۸۹۷ و ۰۴۱-۳۵۵۵۳۹۳

قیمت: ۲۵۰۰۰ تومان

فهرست مطالب

پیشگفتار	۱۲
مقدمه	۱۴
فصل اول - تدریس و عوامل آن	۱۷
مهارت انتخاب و اجرای روش تدریس:	۱۸
تعریف تدریس:	۱۸
ماهیت تدریس:	۱۹
عوامل موثر بر بهبود کیفیت تدریس:	۲۰
راهکارهای عملی در به کارگیری روش‌های تدریس:	۲۰
فصل دوم - طراحی آموزشی (طرح درس)	۲۵
اهمیت تهیه طرح درس: اساس آموزش:	۲۸
راهکار عملی تهیه طرح درس:	۳۰
طرح درس سالانه:	۳۱
چگونگی تهیه طرح درس سالانه:	۳۱
طرح درس ترمی یا سالانه:	۳۴
اجزا و مراحل نوشتن طرح درس روزانه:	۴۰
شکل‌ها و قالب‌های طرح درس:	۴۴
فصل سوم - عوامل موثر در آموزش بهتر:	۶۱
استفاده خوب از وقت:	۶۲
استفاده از شیوه‌ی سمعی - بصری:	۶۳
استفاده از روش القای غیر مستقیم:	۶۳
توضیح کافی درس ترغیب به آن:	۶۴
پرسش از مطالب درسی و توجه به سوالات:	۶۵

۶۶	 امتحان به شیوه صحیح:
۶۷	 توجه به تفاوت‌های فردی شاگردان:
۶۸	 احترام به شخصیت شاگردان:
۶۹	 تشویق به موقع شاگردان:
۷۰	 نحوه تشویق کردن دانش آموزان:
۷۱	 برخورد منطقی و استدلالی با افراد:
۷۱	 دخالت دادن دانش پژوهان در تصمیمات:
۷۱	 ایجاد روحیه تفکر و تعقل:
۷۲	 ایجاد رقابت و محبت:
۷۳	 اعتماد داشتن به شاگرد و جلب اعتماد او:
۷۵	فصل چهارم - راهکار مدیریت کلاس:
۷۷	 تعاریفی از مدیریت کلاس:
۷۸	 اهداف عمده‌ی مدیریت کلاس:
۷۸	 عناصر مؤثر بر مدیریت کلاس:
۸۰	 موانع و مشکلات مدیریت کلاس:
۸۱	 دانش‌آموزان مسأله‌دار و مدیریت کلاس:
۸۳	 معلم و مدیریت کلاس:
۸۵	 راهبردهایی جهت مدیریت مؤثر کلاس:
۸۷	فصل پنجم - مدیریت پوشه کار:
۸۸	 مفهوم پوشه کار:
۹۰	 ضرورت استفاده از پوشه کار:
۹۰	 ارزش تربیتی پوشه کار:
۹۱	 انواع پوشه کار:
۹۲	 اجزاء و عناصر پوشه کار:
۹۲	 جلد و مشخصات روی جلد:
۹۲	 فهرست محتوا:
۹۲	 تقسیم پوشه به لایه‌های مختلف:
۹۳	 برگ شرح حال:

۹۳	 محتوا:
۹۳	 شواهد موجود در پوشه کار:
۹۴	 نمون برگ خود ارزیابی دانش آموز:
۹۴	 نمون برگ ارزیابی معلم:
۹۵	 نمون برگ پیشرفت دانش آموز:
۹۵	 نمون برگ ارزیابی والدین:
۹۵	 رهنمودهایی برای ایجاد پوشه کار:
۹۷	فصل ششم - خلاقیت:
۹۸	 مقدمه:
۹۸	 پیشینه خرافیت:
۹۹	 تعریف خلاقیت:
۱۰۰	 اهمیت خلاقیت:
۱۰۰	 نقش و اهمیت خلاقیت در زندگی:
۱۰۰	 نقش اهمیت خلاقیت از جنبه کلی و عمومی:
۱۰۱	 نقش و اهمیت خلاقیت و نوآوری از جنبه فردی:
۱۰۱	 مولفه‌های خلاقیت:
۱۰۲	 عناصر اساسی خلاقیت:
۱۰۳	 انواع خلاقیت:
۱۰۴	 تعریف تفکر:
۱۰۴	 مفهوم تفکر: انواع تفکر:
۱۰۶	 عوامل موثر بر خلاقیت:
۱۰۶	 موانع رشد خلاقیت:
۱۰۸	 ویژگی‌های تفکر خلاق:
۱۰۹	 ویژگی‌های افراد خلاق:
۱۱۰	 ضرورت رشد خلاقیت شاگردان:
۱۱۰	 راهکارهای عملی جهت رشد دادن خلاقیت در شاگردان:
۱۱۲	 ایجاد فضای خنده و بازی در تدریس:
۱۱۲	 پذیرش تخیلات کودکان:

فصل هفتم - مهارت ایجاد و نگهداری انگیزش در شاگردان: ۱۱۷

۱۱۸ مفهوم انگیزش در روانشناسی:

۱۱۹ شش گام عمده برای آموزش انگیزش پیشرفت:

۱۱۹ آموزش انگیزه:

۱۲۱ ویژگی دانش آموزان با انگیزه:

۱۲۳ عوامل بنیادی موثر بر انگیزش تحصیلی:

۱۲۶ عوامل ایجاد انگیزه‌های تحصیلی:

۱۳۰ نقش انگیزش در یادگیری:

۱۳۱ نقش انگیزش در پیشرفت تحصیلی دانش آموزان:

۱۳۳ توجه به اصل انگیزش در پیره معصومان(ع):

۱۳۳ آگاهی بخشیدن درباره چهار

۱۳۳ تشویق به علم آموزی:

۱۳۴ تشویق و ترغیب دانش پژوهان:

۱۳۴ راه کارهای ایجاد انگیزه در دانش آموزان و تاثیر آن در پیشرفت تحصیلی:

۱۳۶ راهکارهای عملی ایجاد انگیزه در شاگردان:

فصل هشتم - مهارت پرداختن به پژوهش کلاسی (اقدام پژوهی): ۱۴۳

۱۴۵ اهداف اقدام پژوهی:

۱۴۷ اقدام پژوهی چیست؟

۱۴۷ معلم پژوهنده کیست؟

۱۴۸ اهمیت و ضرورت اقدام پژوهی:

۱۴۹ ضرورت توسعه‌ی پژوهش در عمل اقدام پژوهی در آموزش و پرورش:

۱۵۰ علل و چرایی اقدام پژوهی:

۱۵۲ راهکارهای عملی پرداختن به اقدام پژوهی:

فصل نهم - وظایف معلم: ۱۵۹

۱۶۹ وظایف عمده معلمان مدیران و معاونان و مربی پرورشی:

۱۶۹ اهم وظایف معلمان:

۱۷۲ شرح وظایف مدیر:

۱۷۶ شرح وظایف معاون:

- ۱۷۸..... شرح وظایف مربی پرورشی:
- ۱۸۰..... شرح وظایف شورای مدرسه:
- ۱۸۱..... شرح وظایف شورای معلمان:
- ۱۸۳..... **فصل دهم - مهارت تعیین تکلیف برای شاگردان:**
- ۱۸۴..... بحث نظری:
- ۱۸۴..... تعریف تکلیف منزل:
- ۱۸۵..... اهمیت تعیین تکلیف:
- ۱۸۶..... اثرات تربیتی تکلیف شب:
- ۱۸۶..... اهداف تکلیف شب:
- ۱۸۷..... انواع تکالیف:
- ۱۸۸..... راهکارهای عملی تعیین تکلیف برای شاگردان:
- ۱۹۱..... نحوه برخورد معلم با تکالیف انجام شده:
- ۱۹۲..... ارتباط معلمان و اولیاء در خصوص تکلیف شب:
- ۱۹۵..... منابع فارسی:

پیشگفتار

به نام خالق هستی که نون و قلم را آموخت.

عصر کنونی را عصری می‌دانند که هدف از آموزش و پرورش تنها انتقال میراث فرهنگی و تدارک بشری به نسل جدید نیست بلکه رسالت آموزش و پرورش، ایجاد تغییرات مطلوب در نگرش‌ها، شناخت‌ها و در نهایت رفتار انسان‌ها است. در این نهاد، معلم نقش بسیار مهم را بر عهده دارد زیرا علاوه بر نقش هدایتی، حمایتی، تقویتی، سازمان‌دهی به فعالیت‌های یادگیری دانش‌آموزان و رشد هم‌آهنگ، ابعاد وجود آنان نیز به عهده‌ی معلم است. در آموزش پرورش به هیچ‌وجه تحول علمی یا نوآوری مطلوب نمی‌توان دست یافت مگر این‌که پیشاپیش در شیوه‌های کاری معلمان به عنوان کارگزاران واقعی تغییرات مناسب به وجود آید چرا که، رمز سعادت و بالندگی نظام‌های آن را باید در سلامت، رشد و بالندگی معلم جست و جو کرد. درخت تعلیم و تربیت با هر ساز و برگ‌ی آراسته شود پا نمی‌گیرد و ثمر نمی‌دهد مگر این‌که نهال تعلیم و تربیت با ساز و کاری بایسته نشانده شود. امروزه کارگزاران اصلی تعلیم و تربیت معلمان‌اند، زیرا آن‌چه دانش‌آموزان کسب می‌کنند متأثر از خصوصیت‌ها، کیفیت‌ها و شایستگی‌های علمی، فرهنگی، اجتماعی، اخلاقی و معنوی معلمان است. (تلاشهای تربیتی از مقدس‌ترین کوششهای فرزندان آدم است، اگر گروهی از انسان‌ها در راه تولید و تغییر مواد موجود در زمین تلاش می‌کنند و با صنایع گوناگون امکانات زیستی انسان را فراهم می‌آورند و گروهی دیگر از طریق کشاورزی و دامداری در تامین خوراک و پوشاک بشریت می‌کوشند، اگر مخترعان با اختراعات و مبتکران با اختراع و نوآوری خویش بشر را در دستیابی سهل‌تر و سریع‌تر به اهداف و آرمان‌ها کمک می‌کنند، معلم معمار روح انسان است و سازنده اخلاق و عواطف بشر.) و معلم سه ویژگی دارد:

۱- از یک سو مولد نور است و راهنمای راه زندگی ۲- و از سوی دیگر عامل انتقال

و گسترش نوری که نسل‌های کهن تولید کرده‌اند. ۳- و از سوی سوم نگهبان و پاسدار نوری که در طول تاریخ اندیشمندان فراهم آمده است. آموزش و پرورش شبکه توزیع خط نوری است که با تلاش معلمان فداکار این ضروری‌ترین نیاز انسانی را تامین می‌کند و به کلبه‌های تاریک روشنائی می‌بخشد، فضای سرد و ظلمانی زندگی فرد و جامعه را نورانی و گرم می‌سازد. میراث فرهنگی بشریت توسط آموزگاران و استادان و دبیران‌های آینده منتقل می‌گردد.